

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2025-10-23

Närvarande: F.d. justitierådet Mahmut Baran samt justitieråden Linda Haggren och Christine Lager

En ny lag om tillhandahållande på marknaden av EU-gödselprodukter

Enligt en lagrådsremiss den 9 oktober 2025 har regeringen (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om tillhandahållande på marknaden av EU-gödselprodukter.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Madeleine Olander.

Förslaget föranleder följande yttrande.

Förslag till lag om tillhandahållande på marknaden av EU-gödselprodukter

Av 4 och 6 §§ följer att marknadskontrollmyndigheten, får besluta de förelägganden som behövs för att förordning (EU) 2019/1009 och

förordning (EU) 2019/1020 ska följas. Enligt 7 § får ett beslut om förelägganden förenas med vite.

Marknadskontrollmyndigheten har, enligt 4 § 1, befogenhet att kräva att ekonomiska aktörer ska tillhandahålla vissa handlingar, specifikationer, data eller uppgifter. I lagen finns även bestämmelser om att myndigheten ska ta ut sanktionsavgifter från ekonomiska aktörer vid vissa överträdelser av EU:s gödselproduktförordning.

Av artikel 6.1 i Europakonventionen följer bl.a. att den som är anklagad för brott har rätt att inte belasta sig själv vid utredningen av anklagelsen (s.k. passivitetsrätt). Artikeln omfattar även administrativa sanktionsavgifter. En skyldighet att lämna uppgifter och handlingar vid vite enligt 7 § kan således vara oförenlig med passivitetsrätten om föreläggandet avser upplysningar eller handlingar som utvisar att den som föreläggandet riktas mot har brutit mot en eller flera av de artiklar i EU:s gödselproduktförordning som kan föranleda sanktionsavgift.

Den nu föreslagna lagen är en del av anpassningen av svensk rätt till EU:s marknadskontrollförordning. Vid föredragningen har upplysts om att någon bestämmelse om passivitetsrätten inte har tagits in i övriga sektorslagar som omfattas av den regleringen.

Mot den bakgrunden bör det i vart fall belysas i den kommande propositionen, t.ex. i författningskommentaren, att marknadskontrollmyndigheten är skyldig att vid beslut om vitesförelägganden beakta om ett föreläggande kan vara oförenligt med passivitetsrätten.